

“Арқалық қаласындағы облыстық
№2 әмбебап ғылыми кітапханасы” КММ
Ақпараттық-библиографиялық қамтамасыз ету бөлімі

“Ақын. Ұстаз. Қоғам қайраткері”

**Сейітқали Оташев
Сабыржанұлының
туғанына 75 ЖЫЛ
(1951-2021)**

Б И Б Л И О Г Р А Ф И Я Л Ы Қ Ж А Д Ы Н А М А

Арқалық, 2026ж.

«Арқалық қаласындағы облыстық
№2 әмбебап ғылыми кітапханасы» КММ
Ақпараттық-библиографиялық қамтамасыз ету бөлімі

Ақын, Ұстаз, Қоғам қайраткері

Сейітқали Оташев Сабыржанұлының
туғанына 75 жыл
(1951-2021)

(библиографиялық жадынама)

ӘОЖ 016
КБЖ 91.9:83.3
А 38

Құрастырушы: А.К.Сейдеғалымова
Шығарылымға жауапты: С.А. Алматыва
Мұқабаны безендірген: А.К.Сейдеғалымова
Редактор: Ж.К.Абжанова

«Ақын, ұстаз, қоғам қайраткерінің келбеті» [Мәтін] : [ақын, ұстаз Сейітқали Оташевтың туғанына 75 жыл толуына арналған] : жадынама / Арқалық қаласындағы облыстық №2 әмбебап ғылыми кітапханасы, Ақпараттық – библиографиялық қамтамасыз ету бөлімі; [құраст: А.К. Сейдеғалымова; шығарылымға жауапты: С.А.Алматыва; ред: Ж.К.Абжанова]. – Арқалық : [б.б.], 2026. – 20 б. : сурет. – қазақ тілінде.

Ақпараттық –библиографиялық қамтамасыз ету бөлімі ақын, ұстаз Сейітқали Оташевтың туғанына 75 жыл толуына арналған жадынама дайындады. Жадынамада Сейітқали Оташевтың өмірі туралы, сондай-ақ шығармашылық жолы жайында мағлұматтар берілген.

ӘОЖ 016
КБЖ 91.9:83.3

© А.К. Сейдеғалымова

Құрастырушыдан

Бұл жадынама қоғам қайраткері ұлағатты ұстаз, ақын әрі спорт шебері Оташев Сейтқали Сабыржанұлының өнегелі өмір жолы мен сан қырлы тұлғалық болмысын таныту мақсатында құрастырылды. Ұстаздық жолында талай шәкіртке білім мен тәрбие беріп, ақындық өнері арқылы рухани құндылықтарды дәріптеген Сейтқали Сабыржанұлының туғанына биыл 75 жыл. Жас буынға үлгі , әрбір саланы көрсем білсем деген Сейтқали Сабыржанұлы сондай-ақ спорт саласында да табандылық пен қайсарлықтың үлгісін көрсеткен ерекше тұлға. Осы жинақта оның өмірі мен шығармашылығынан, адами болмысынан сыр шертетін маңызды деректер топтастырылды.

Библиографиялық жадынама жалпы оқырман қауымға арналған.

Ұлағатты ұстаз Оташев Сейітқали Сабыржанұлы

...Әкеден тәрбие алған, әкенің ақыл - парасатын бойына сіңіріп, үлгі-өнегесін ойына дарытқан, ата-салт, ғұрпын дәріптеп, әдептен озбаған, өзінің ұстаздық жолындағы саналы ғұмырында жеткіншек ұрпаққа сапалы білім, сан қырлы тәрбие беріп, артына ізгілікті іздер қалдырған ұлағатты ұстаз, ақын, спортшы Оташев Сейітқали Сабыржанұлы 1951 жылы 22 ақпанда Қостанай облысы, Амангелді ауданы, Қайыңды ауылының «Қараторғай» елді мекенінде дүниеге келген.

Ол 1958 жылы мектеп табалдырығын аттап, оны 1968 жылы бітірген. 1981 жылы Жезқазған педагогикалық институтының көркемсурет-графика факультетінде білім алып, «Сызу, бейнелеу өнері пәндерінің мұғалімі» мамандығын алып шықты. 1981-1996 оқу жылдары аралығында өзі еңбек еткен Жасбуын орта мектебінде жеткіншек ұрпаққа өнер-білімнің осы саласынан сапалы білім беріп, кейін Арқалық қаласындағы №1 Шоқан Уәлиханов атындағы орта мектебінің оқу ісі жөніндегі меңгерушісі, сызу, бейнелеу өнері пәнінің мұғалімі қызметін атқарды.

Сейітқали Сабыржанұлы білімді де білікті, өнердің сан қырын меңгерген ұстаз. Ол жас кезінен білсем, көрсем, әрқашан алда болсам деп, өмір мен өнерге құлшынған жанның бірі болды. Сонау жылдары Жезқазған қаласындағы студент шағында оның жастық қиялы бокс өнеріне де жетелеген болатын. Сөйтіп жүріп спорттың осы түрінен спорт шеберлігіне үміткер деңгейіне дейін көтерілді. Сейітқали Сабыржанұлы жиі-жиі «Қайрат» спорт кешенінде бой көрсетіп, көптеген қалалық жарыстарға қазылық еткені де осы өнерінің жемісі еді. Көкейіне жыр құйып өскен ол ақындық қасиетін ұштай отырып, жеткіншек ұрпаққа сөз өнерінің құдыретін үйретуден әсте жалыққан емес. Мектепте жас тілшілердің «Ұшқын» үйірмесін ашып, жыл сайын балғын ақындар шығармашылығынан қалалық мұшайра өткізіп отырды.

Осы уақытқа дейін әкенің ізімен айнымай жүріп, елге елеулі еңбек еткені үшін Сейітқали Сабыржанұлы «Қазақстан Республикасы Білім беру ісінің үздігі» атағымен марапатталған.

Сейітқали Сабыржанұлының әкесі Сабыржан Оташев көп жылдар ағарту саласында ұстаздық еңбек еткен. Ол ұзақ жылдар бойы Аманкелді ауданының Қарасу ауылында қазақ тілі мен әдебиетінің мұғалімі, мектеп директоры, кейін ғұмырының соңына дейін аудандық оқу бөлімінің меңгерушісі болып қызмет атқарды. Ол ізденімпаздығын, еңбекқорлығын, нағыз ұстазға тән асыл қасиеттерін тек өз балаларына ғана үлгі етіп қойған жоқ, соңынан ерген ондаған, жүздеген ізбасарларына үйрете білді. Осындай өмірін ұстаздық жолға арнаған Сабыржан Оташевтың ізін жалғастырып жүрген Сейітқали Сабыржанұлы қолы қалт еткенде қарындашын қаламға айырбастап, ой өрнегін жыр кестесіне түсіре білетін ақынжанды адам.

Сейітқали Сабыржанұлы 2016 жылы әкесі Сабыржан Оташұлының 90 жылдығына арнап әкесі туралы естеліктерден «Жүрек төріндегі жарқын бейне» атты кітап құрастырып шығарды.

Сейітқали Сабыржанұлының жұбайы Жарас Қойшыбекқызы да өзімен қатарлас ұзақ жылдар бойы ұстаздық қызмет атқарып, өнегелі ұстаз, ардагер ана, асыл жар, жанұяның ұйытқысы бола білді.

«Әкеге қарап ұл өсер, анаға қарап қыз өсер» демекші, ұлдары Азамат жоғары білімді заң қызметкері болса, қыздары Меруерт – Қаныш Сәтпаев атындағы тау-кен университетін тәмамдаған білікті маман.

Ұлағатты ұстаз Сейітқали Оташев Сабыржанұлы 2021 жылы, 70 жасқа толуына бір күн қалғанда, ауыр дерт салдарынан өмірден озды. Сейітқали Сабыржанұлының өмірден озуы барша туған - туысы мен оны таныған жандар үшін орны толмас қаза болды. Бұл қасіретті хабар күллі әулет пен ағайынға ауыр қайғы әкелді.

Сейітқали Сабыржанұлының жарқын бейнесі, адал еңбегі мен өнегелі өмір жолы ел жадында мәңгі сақталады. Марқұмның жатқан жері жайлы, топырағы торқа болсын...

*Сейтқали Сабыржанұлының әкесі
Сабыржан Оташұлы*

*Ескерткіш
(Әкем Сабыржанға)*

Тасқынды жырдың табылмай қалған көзіндей,
Өмірің қысқа өтіп те кетті сезілмей.
Маңдайдан сипап тұрушы едің, жан көкем,
Ақылыңды айтып, көненің нұсқа сөзіндей.
Өмірің үлгі- жастарға тәлім болғандай,
Жүрекке жақын жол салдың асыл армандай,
Еңбекке баулып, көрсетіп бағыт жүруші ен,
Болашақтарға бастайтын даңғыл жолдардай.
Жарқылдап жүріп, думанға бөлеп маңайды,
Сыр айтып досқа, ашушы ең ішкі сарайды,
Ұстаздық ұзақ өмірінде сырлы сыпайы,
Жетеледің сен қолтықтап демеп талайды.
Кіріссең көке, алмас қамалың жоқ еді,
Жайдары, жарқын достарың сондай көп еді,
Сені іздеп менің сағыныштарым сабылды,
Көкірегімнің мұнайып қалды өлеңі.
Жан едің, абзал, адалдық болған мұратың,
Турашыл едің, шындыққа көңіл бұратын.
Өзіңнің бейнең жүректе мәңгі сақталар,
Ескерткіш етіп- арнадым әке, жыр атын.

Ақын Сейтқали Сабыржанұлының өлеңдері:

«Тірлігінде өткізіп ой елекпен»

«Тәрбие- ұлық сезім»

«Жастық жыры»

«Мерейіме шуақ шашқан»

«Ананың махаббаты»

«Өнерлі-өрге жүзер»

«Ұстазыма»

«Жеңіс туы»

«Ескерткіш» (әкесі Сабыржанға)

«Мақсат»

«Мәңгілік өмір шуағы»

«Дәстүр»

«Желтоқсан жыры»

«Ініге тілек»

«Шопан ініме»

«Жиырма бес»

«Шоқан мектебіне»

«Ш.Уәлиханов атындағы 1 орта мектебінің гимні»; т.б.

Сейітқали Сабыржанұлына арналған арнау-өлеңдер

Сейітқалиға

«Көке» деген арнауыңды оқыдым,
Әр сөзінді көкейіме тоқыдым.
Ақ көңілден пәк сезімді баяндар,
Осы сөзде тұрған жоқ па көп ұғым.

Сен ойладың: арнап жазған «жырым» деп,
Мен түсіндім: балдан тәтті шырын деп.
Алтын – жезді, күміс – мысты айырмас,
Қарны тойса қайғырмайтын «жұрын» кеп.

Ақын болсаң, ақын болшы Абайдай!
Жақсылыққа жақын болшы Абайдай!
Қатарыңның алды болып әрқашан,
Алды-артыңды абайлай жүр, абайлай!

Әке – әлсіз, бала – батыр болса да,
Батырлығы мыңға татыр болса да,
Өзі – ақын, өзі – дана көсем боп,
Бақыт құсы басына кеп қонса да.

Даналығы Сократтай болса да,
Ақындығы Гомердейін болса да,
Батырлығы Рүстемдей болса да,
Әке алдында бала әркез сәби ғой.

**Көкең Сабыржан.
1979 жыл, 21 қараша**

С.Сабыржанұлының өмірінен фото-суреттер

Әкесі Сабыржан Оташұлы

Анасы Алданыш Молдағалиқызы

Баласы Азамат, жұбайы Жарас және қызы Меруертпен

Сейітқали Сабыржанұлы шаңырағында

Алданыш әже немере-шөберелерінің ортасында. 8 наурыз, 2014 ж.

Ақынның шығармашылық кешінде

Өнер бөлімінде өткен жас боксшы Жанна Серіковамен кездесу

С.Сабыржанұлы ақын-жазушы ағаларымен

С.Сабыржанұлы ақын інілерімен.

Ш.Уалиханов атындағы №1 ЖОББМ оқушыларымен

Спорттық жарыста қазылық ету сәтінен

Кездесу кешінде

Өнер секторының меңгерушісі Әлия Қарсақбайқызының
С.Сабыржанұлына арнап ұйымдастырған іс-шаралардан көрініс

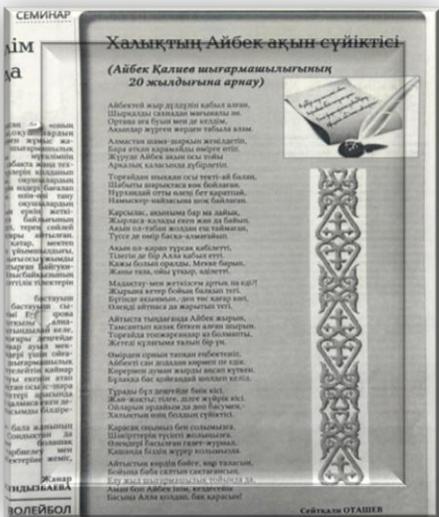

Арқалық хабары. 15 қараша. 2013ж.

Торғай газеті. 3 сәуір. 2015ж.

Арқалық хабары 22 қараша 2013 ж.

Сондай – ақ Сейітқали Сабыржанұлының спорт, тәрбие, руханият және қоғамдық мәселелерді қамтыған 30- дан астам мақалалар жинағы бар.

Сейітқали атама...

Біліммен нұрландырған сан ұрпақты,

Өнегелі сөзіңмен жол тапқыздың.

Еңбегің ел жадында сақталып,

Рухани мұра болып қалмақ бүгін.

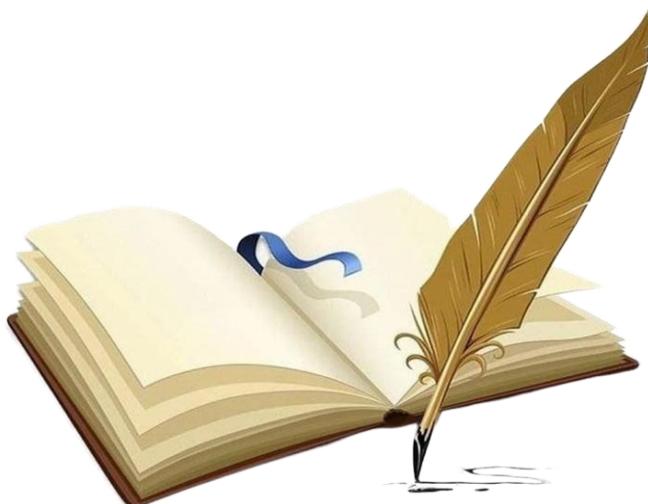
Қорытынды бөлім

Сейітқали Оташев Сабыржанұлы – Торғай өңірінен шыққан, сан қырлы талантымен елге қызмет еткен ерекше тұлға. Ол өз ғұмырын ұрпақ тәрбиесіне арнап, ұлағатты ұстаз ретінде талай шәкірттің жүрегіне білім мен адамгершілік нұрын септі. Ақындық қыры арқылы туған жерге, елге, еңбекке деген сүйіспеншілікті жырлап, ұлттық рухты көтере білді. Сонымен қатар, спорт саласында да белсенді болып, жастарды салауатты өмір салтына баулуға зор үлес қосты.

Өмір жолы адал еңбекке, табандылыққа және рухани тазалыққа негізделген Сейітқали Сабыржанұлы 1951 жылы дүниеге келіп, 2021 жылы өмірден озса да, оның артында қалған мол мұрасы мен игі істері халық жадында сақталып қалды. Ол – өз заманының ғана емес, кейінгі ұрпаққа да үлгі бола алатын азамат. Осындай тұлғалардың өмірі мен еңбегі жас ұрпаққа әрдайым өнеге болары сөзсіз.

Болашаққа ұсыныс-пікір

Алдағы уақытта Сейітқали Оташев Сабыржанұлының еңбектерін жинақтап, арнайы кітап немесе электронды қор ретінде сақтау маңызды деп санаймыз. Білім беру мекемелерінде оның өмірі мен шығармашылығына арналған танымдық шаралар, сынып сағаттары мен әдеби кештер ұйымдастыру – жас ұрпақтың рухани тәрбиесіне үлкен үлес қосар еді. Сонымен қатар, туған өлкесінде есімін ұлықтайтын спорттық немесе әдеби байқаулар өткізу оның өнегелі жолын жалғастырудың бір көрінісі болмақ.

Мазмұны

1. Құрастырушыдан.....	3
2. С. Сабыржанұлының өмірбаяны.....	4-5
3. Әкем Сабыржанға	6
4. Ақын С. Оташевтың өлеңдері.....	7
5. С. Оташевқа арнау өлең	8
6. Фото-суреттер.....	9-14
7. Баспасөз беттерінде.....	15-16
8. Сейітқали атама.....	17
9. Қорытынды бөлім.....	18
10. Жазба үшін.....	19
11. Мазмұны.....	20

Шығ.жауапты: С.А.Алматова
Құрастырушы: А.К.Сейдеғалымова
Редакторы: Ж.К.Абжанова

Басуға 16.02.2026ж. қол қойылды.
Қаріп түрі: Times New Roman.
Басылымның көлемі: 5
Таралымы: 3 дана.

**“Арқалық қаласындағы
облыстық №2 әмбебап ғылыми кітапханасы” КММ**

**110300, Қостанай облысы, Арқалық қаласы.
Абай көшесі, 62, Тел. (факс) 7-09-16.
E – mail: arkounb@mail.ru**